

Telegrafu Român

Organ național-bisericesc — Intemeiat în 1858 de Mitropolitul Andrei Șaguna

APARE SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul:
Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 125 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 8 Dolari.

Articole și corespondențe
se adresează **Redacției** Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor
un șir petiț 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile
se adresează **Administrației** ziarului Telegrafu Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

INCINERARE

Am subliniat în numărul trecut al ziarului valoarea manifestărilor creștine ale M. Sale Regelui cu ocazia sărbătorilor, pe cari a ținut să le petreacă în mijlocul ostașilor, identificat cu ei și cu întregul popor în cinstirea datinelor și a credințelor creștinești. Este sigur că o asemenea faptă venită dela cel mai înalt loc are o influință binefăcătoare extraordinară asupra credinței poporului a cărei întărire e mai necesară azi ca oricând, după pilda definitivă și minunată ce ne-o dă un popor minuscul care, ajutat de această credință, e în stare să înfrângă un imperiu colos lipsit de credință.

Scriind acel articol ne arătam credința că pilda M. Sale de cinstire a creștinismului poporului nostru va fi urmată de aci înainte, la început măcar de rușine iar mai târziu din convingere, de toți reprezentanții păturii noastre conducătoare, cari la lumina gestului regal vor sesiza în sfârșit avertismentele serioase ale timpurilor.

Dar iată n'au trecut bine sărbătorile și M. Sa n'a apucat să încheie de tot pilduitorul Său pelerinaj de sărbători, că înalte cercuri intelectuale și conducătoare din Capitală, nesocotind pilda regală și credința poporului, dă Țării un spectacol pe cât de neserios și de penibil, pe atât de primejdios mai ales în zilele de azi.

Un fost ministru și profesor universitar, Trancu-Iași, murind a lăsat să fie incinerat, fiind întovărășit la cremator de numeroși foști și actuali miniștri, de profesori universitari și de o mare mulțime de intelectuali și de studenți. S'au ținut cu ocazia aceasta cuvântări scoțându-se în relief personalitatea celui ce avea să fie peste câteva minute mistuit de flăcări, o companie de feciori români, îmbrăcați în haina militară pentru o

altă misiune cu mult mai sfântă, a dat onorul.

Câte suflute mai naive, impresionate de asemenea vorbe și de asemenea cinstiri, nu vor fi rămas cu hotărârea să urmeze și ele la moarte pilda unei asemenea »personalități«? Și mai ales ce vor fi zis în sufletul lor atâția oameni din popor despre credința domnilor noștri și ce concluzii vor fi tras pentru necesitatea lor de-a mai crede?

Să te lași incinerat când Biserica osândește acest lucru și când nu-ți acordă, prin preoții ei legiuitori, asistența și rugăciunile ei, echivalează cu o nesocotire a Bisericii și deci și a creștinismului.

Nici în Testamentul Vechi, nici în cel Nou, nici în istoria creștinismului nu se practică și deci nu se aprobă incinerarea. Ea nu se conciliază cu considerația ce-o dă creștinismul trupului omenesc. Trupul este, în credința creștină, chipul sufletului și e creat de Dumnezeu printr'un act de atențiune deosebită. El nu e o închisoare regretabilă a sufletului, ci organul prin care acesta se manifestă, imprimând asupra lui pecetea caracterului său. Trupul face atât de mult parte din ființa omului, încât viața veșnică, cea deplină, va fi tot în trupul pe care l-am avut. Trupul acesta omenesc se bucură de atâta cinstire în ochii lui Dumnezeu, încât Fiul Său și l-a făcut trup propriu și stă cu el în vecii vecilor pe tronul dumnezeesc.

Cum spune Berdiaiev undeva, fața omenească îndeosebi este asemenea unei taine, o minunată fuziune de materie și spiritualitate. Când privești în ochii omului, vezi înțelesuri și sentimente, nu materie. Trupul e materie transfigurată și spiritualizată. Spiritul omenesc n'are altă posibilitate de a-și arăta splendorile sale,

puterile creatoare, decât prin trup. Numai prin trup ne îmbogățim sufletul, chiar cu adevărul și cu harul dumnezeesc, și numai prin trup comunicăm altora ideile și sentimentele noastre.

Creștinismul nu disprețuește trupul, nu-l schimonosește și nu caută să-l omoare, ci se silește să-l descopere adevărata frumusețe, făcându-l organ al nobleții spirituale, al harului și îndumnezeirii.

Cu câtă venerație și duioșie înconjoară cei apropiați ai mortului, trupul lui? Ce înălțime de suflet transpiră din această intimitate și curățenie de simțiri, în care se manifestă și mai departe legăturile între cel plecat și cei rămași?

S'ar putea obiecta: B'ne, înțelegem toată valoarea trupului și toate cinstirile ce i se dau atâta timp cât e sufletul în el. Dar după ce e părăsit de suflet, de ce să-i mai dăm vre-o considerație?

Pentru multe din motivele de ordin mai înalt religios pe care le-am amintit, dar și pentru următoarele:

Pe fața celui dispărut rămân imprimate caracterele sufletului și după ce a murit. Când privești la ea nu poți să nu ai impresia că cel mort trăește, că fața lui continuă să aibă un sens, să exprime un caracter, un ansamblu de sentimente, aceleași pe cari le-a exprimat cât era viu. Cum s'arunc în foc aceste sensuri, cum să ard o față care continuă să-mi exprime ceea ce mi-a exprimat o viață întreagă? Cum să dau focului o imagine scumpă, un vas în care a palpitat un suflet ce mi-a fost drag și respectat? Prețuești o haină veche, un obiect de care te-ai servit odată tu sau cei apropiați; cum să nu prețuești trupul care a cuprins tot sufletul și toată viața celui scump?

Nu e mai bine apoi pentru sufletul meu să rămână cu impresia că cel mort a plecat numai, decât să-mi produc pe cale silită senzația distrugerii lui? Nu corăspunde mai bine credinții creștine această impresie de

plecare a celui răposat, decât senzația dură de distrugere?

Când e ars în fața mea și mi se dă la urmă un pumn de cenușe, mi-am produs tocmai această senzație de definitivă distrugere, pe când dacă i-am acoperit fața cu giolgiul pământului, rămân în adâncurile sufletului cu un sentiment că cel mort numai a plecat într'o altă lume, în care continuă să trăiască, că el numai doarme; doarme în relație cu noi, căci cu o față interioară e întors spre o altă viață mai frumoasă.

Porunca dumnezească de-a nu ucide are apoi referință și față de trup. Nimic din ce este omul n'avem voie să ucidem, ci să lăsăm să sfârșească prin aceeaș voie dumnezească — pe cale naturală — prin care s'a și creat. Precum n'avem voie să ucidem sufletul, așa n'avem voie să distrugem trupul, ci să lăsăm legea naturală să-și urmeze cursul ei după plecarea sufletului.

Arderea e actul în care se manifestă cel mai mare dispreț al omului pentru ceva. Tocmai de aceea el nu arde nimic, decât doar mărăcinii. Mai arde lemne ca să se încălzească, potrivit tot unei legi a firii. Deci o ardere cu un folos pozitiv. Dar pentru ce să arzi trupul omenesc? Trebuie să-l disprețuim atât de grozav? Sau aduce aceasta un folos întreținerii noastre? Sau este aceasta potrivit cu legea firească a vieții?

În arderea trupului se manifestă pur și simplu instinctul păcătos și absurd de-a destrăma credința creștină. Ea arată o totală necredință în Dumnezeu și în demnitatea omului, făcut după chipul lui Dumnezeu. Ea descopere un suflet pustiu de orice credință, găsind în cenușe și în praf simbolul cel mai nimerit al pustiuului din el. Căci actele noastre au și funcțiunea de-a simboliza credințele noastre. Cine respectă trupul chiar mort, își simbolizează prin aceasta credința în veșnicia lui, iar cine lasă să i se ardă trupul, arată că nu crede în nimic.

* FOIȘOARA *

Un preot harnic

(Urmare și sfârșit)

În acelaș an trece ca notar în Sadu, unde în 1849 pe lângă ocupațiile oficiale face un extras din „Invățătura teologică” a lui Vasile Moga, pentru trebuințele candidaților de preoție.

În toamna anului 1849 vine la Sebeș, chemat de protopopul Avram Moga III și preotul Avram Moga II, amândoi bătrâni, și se hirotonește preot. În 26 Martie și 6 April 1850 e hirotonit preot și duhovnic pentru parohia a treia din Sebeș, conform obiceiului localnic, ca preotul cel mai tânăr să ocupe totdeauna parohia a treia „care este cea mai risipită, mai greu de umblat și în mare parte cea mai săracă”.

Dela început își face un ziar de zi

despre toate venitele și cheltuelile casei. Din aceasta se vede că venitele dela altar variază între 40 cr. până la 5 fl. În Dumineci mai puțin, în sărbători mai mult. Înnoimântarea de om mare se plătea cu 4 fl, 15 cr, de copil 1 fl. 15 cr, maslu 50 cr, paraclisul 1 fl, botezul 40 cr, sfeștanie 54 cr, sărindarul 20 fl, cununie 1 fl, mărturisirea bolnavilor 50 cr, iar la Bobotează încasa 1800 fl.

Ca preot se ocupă cu deosebit interes și de problemele intelectuale. Studiază dogmatica și alcătuește un „Extract de învățătura dogmatică” pentru trebuințele preoților. Într'o broșură de 19 coale, scrise mărunt, cuprinde 20 epistole despre purtarea preotului între credincioși. Un alt manuscris de zece coale cuprinde un tratat pe larg despre cele patru datorințe ale preotului: a) de a propovedui cuvântul lui Dumnezeu, b) a petrece viața asemenea învățăturilor evanghelice, c) întocmirea tainelor, d) rugăciunea către Dumnezeu. Ne-a mai rămas dela dânsul un caet cu zece

predici în stil curat bisericesc cu învățăturile potrivite mentalității poporului. Cetinele ai impresia că sunt scrise pentru zilele noastre și ar face cinste chiar și preoților mai emancipați ai zilelor noastre.

Lazar se interesează de aproape și de școală. Episcopul Șaguna îl numește director. În scurt timp adună materialul didactic pentru școală. Induplecă pe un credincios să cinstească 300 fl. pentru „fondul profesoral fiitor” și să-și testeze jumătate din averea sa pe seama școlii. Exercițiul un control sever asupra celorlalți învățători. În 1857 face raport „inspecțiunii școlare” și cere disciplinarea învățătorului Ștefan Moga, care nesocotește „slujba dascălii”.

Tot Lazar ia în mână catehizația dela școlile săsești din Sebeș. Se plânge în 1852 episcopului că elevii veniți din satele Petrișalău, Răchita, Pian, Lancrăm, Vingard și Berghiu nu sunt pregătiți de acasă pentru catehizație și nu vin la cursuri. Episcopul dojenește pe preoții acestor pa-

rohii făcându-i răspunzători pentru elevii din satele lor.

Fiind preot mai distins îl cheamă episcopul Șaguna în 1853—4 la Sibiu ca profesor suplinitor la seminarul teologic și îl numește și asesor în Consistor. N'a mers bucuros ci „numai ca să nu mă arăt neascultător”, pentru că plata era foarte mică, iar la sfârșitul anului constată că a cheltuit și din banii proprii 150 fl. De altă parte amândoi preoții Moga din Sebeș muriseră și Lazar este nevoit să se întoarcă la parohie. Postul de protopop îl ocupase Ion Tipei. Mai era însă un post liber. Venind în primăvara anului 1854 Șaguna în vizitație canonică la Sebeș poporul cere să hirotonească pentru acest post pe cantorul Ion Stanca, ceea ce Șaguna promite. Aflând despre aceasta cantorul Avram David din Lancrăm se prezintă cu recomandăție dela protopopul la episcopul Șaguna pentru hirotonire. Acesta în buna credință că este cel cerut de popor îl hirotonește pentru parohia a doua

Necredința de sigur că este o chestiune care interesează Biserica. E datorica acesteia să se silească să aducă, cum a spus recent M. Sa, toate oile rătăcite la sânul ei. Dar când această necredință se dedă la manifestări publice ca cea de care vorbim, credem că are de spus un cuvânt și statul prin guvernul lui legiuit, dacă ține ca să nu se întindă necredința în sânul poporului.

A fost și la căpătâiul lui Traianu-Iași ca la alți încerați în »preot« ca e a citit rugăciuni. Noi știm că acel preot este depus de Sf. Sinod. Iar în baza legilor în vigoare Statul trebuie să oprească un preot depus de-a parodia slujbele bisericesti. E o ocrotire și un ajutor minim care trebuie acordat Bisericii. Statul recunoaște manifestarea numai a anumitor culte. Cărui cult aparține acel »preot«?

Incheind, ne exprimăm credința fermă că de aci înainte nu se vor mai întâmpla cazuri ca acestea. Viața publică a întregii pătri intelectuale e pe cale să fie încadrată tot mai perfect în cadrele și în spiritul Frontului Renașterii Naționale. Iar această organizație știm că propovăduiește cu ardore înviorarea credinței creștine și întoarcerea la datinile și la spiritualitatea poporului nostru. Domnul ministru al Frontului, Const. Giurescu este un om de convingeri românești hotărâte și e înzestrat cu o cugetare coh-erentă. Iar mai presus de tot știm că M. Sa îndrumă energic viața statului spre o tot mai deplină contopire a spiritului lui cu spiritul autohton.

În asemenea condiții suntem siguri că într-o bună zi, nu prea de pârtaț, vom citi în Monitorul Oficial, decretul de înființare a cîrmatorului, cuptor de trupuri omenești și loc de sfidare a credinței românești. Cine vrea să se ardă, s'o facă acasă la el, cu ușile zăvorâte. Sufletul poporului nostru n'are lipsă de asemenea spectacole.

D. STĂNILOAE

Serbarea Bobotezei în Sibiu s'a săvârșit pe o vreme frumoasă, cu cer senin și rece; după sfânta liturgie, din catedrala mitropolitană, a urmat tradiționala procesiune în Piața Regele Ferdinand I. I. P. Sf. Mitropolit Nicolae, înconjurat de un sobor de preoți, a făcut, pe tribuna din fața crucilor de ghiață, sfințirea apei și botezarea reprezentanților autorităților, a ostașilor și a publicului asistent. La sfârșit, s'au dat trei salve de tun, și procesiunea s'a înapoiat, în deplină ordine, la catedrală.

din Sebeș. Ion Stanca de supărare se îmbolnăvește. Afliând ulterior de această turpidune Șaguna dojenește pe protonopul și noul preot David, iar pe Ion Stanca îl hirotonoște pentru parohia Pianul de sus.

Se supără însă și Nicolae Lazar care era conform uzului el îndreptățit la parohia a doua. Cere deci episcopului ori să-l numească în această parohie, ori să se facă o nouă împărțire a parohiilor în părți egale „ca așa toți să avem și osteneală și venit asemenea”. Episcopul dă ordin protopopului Tipei să facă un proiect de împărțire, pe care episcopul îl trimite în 5 April 1855 lui Lazar „spre darea reflecțiilor”. Lazar nu este mulțumit arătând că protopopul și-a rezervat partea cea mai bogată cu 222 case, iar celorlalte două parohii le-a lăsat părțile mai sărace cu câte 165. Face deci alt proiect cu împărțire egală pentru toate trei, iar Consistorul aprobă pe acesta și cu ordinul Nr. 582 din 28 Iunie 1856 îl pune în aplicare. În baza acestuia revine parohia primă protopopului Ion Tipei, a doua lui Avrem David și a treia lui Nicolae Lazar.

După ce a fost numit și asesor în Consistor, Lazar se preocupă de chestiunile matrimoniale. Ca să fie deplin inițiat, studiază pravila și își face un extras din legiurile bisericesti în această materie pentru trebuințele sale.

Dar arhieresc

I. P. Sf. Mitropolit Nicolae al Ardealului a trimis ostașilor concentrați, ca dar de Crăciun, un număr de 15 mii Cărți de Rugăciuni.

15 mii de soldați vor avea în mâini câte o carte de rugăciuni, care-i va mângâia și-i va ajuta să-și petreacă cu lăis în rugăciune, uitând necazurile și cunoscându și păcatele întru sfântă pocăință.

În cuvântul cu care I. P. Sf. Mitropolit însoțește cartea de Rugăciuni se spune:

Gândurile și simțimentele pline de iubire și recunoștință ale tuturor bunilor Români sunt îndreptate în aceste zile de primejdie către ubișii noștri ostași cari stau de pază la hotarele țării.

Poporul românesc, iubitor de pace nu râvnește să se întindă pe brazda de pământ a nimănui. Dar el va ști să-și apere — când va trebui — cu orice jertfă pământul scump al țării sale și libertatea pe care Dumnezeu a lăsat-o ca un dar binecuvântat pe seama neamurilor.

Datoria aceasta e a națiunii întregi — și fiecare fiu al ei trebuie să-și iee partea, după cum îl iartă puterile, la împlinirea ei. Toțiși apărarea hotarelor Țării cade cu deosebire în sarcina glorioasă a armatei noastre. Oștirea română nu este altceva decât însași națiunea română, organizată prin cei mai voinici și mai viteji fiu ai ei pentru apărarea moștenirii naționale. Ea este puterea noastră, curojul nostru, mândria și vitejia noastră ieșită întru apărarea drepturilor noastre, ca neam, la viață și la libertate. Iată de ce tot Românul trebuie să iubească oastea țării „ca pe sine însuși”.

Apărarea patriei și a ghei strămoșești, apărarea libertății și a bisericii este o luptă dreaptă și sfântă, care trebuie dusă cu vitejia și avântul credinței, ascultând de cuvântul sfântului Apostol Pavel: «Lupta-te lupta cea bună a credinței», (1 Timotei 6, 12)

Credința către Regele nostru iubit și către mândrul steag al Țării, de care fiecare ostaș este legat prin pecetea unui jurământ sfânt, dă însuflețirea și curajul, duhul de jertfă, de supunere neșovăitoare și de răbdare, cari fac tăria unei oștiri și o duc la biruință sigură. Înarmați cu aceste virtuți, drazi ostași, primiți în sufletele voastre îndemnul sfântului Apostol și Evanghelist Ioan: «Fi credincios până la moarte și voi da ție cununa vieții» (Apocalips 1, 10).

C. preoți să stea în fruntea mișcării

Oastea Domnului

În 1855 fiind vacant postul de preot în Deva, Lazar este trimis administrator, din Martie până în August.

În 1857 David trece preot la Lancrăm. Din condescendență față de Lazar episcopul Șaguna îl întreabă dacă este aplicat să administreze și parohia a doua. Lazar primește și episcopul îi face numirea în 28 Nov. 1857, trecând apoi definitiv în această parohie până la sfârșitul vieții.

S'a bucurat Lazar și de o considerație deosebită în comunele din jur. Astfel în 30 Ian. 1862 comunele din scaunul Sebeșului îi dau plenipotență, iscălită de reprezentanții lor „cu pecețile lor” imputernicindu-l ca „în numele populațiunii din scaunul Sebeșului” să exopereze executarea ordinului guvernial din 14 Aug. 1861 prin care se anulează restaurarea magistratului din Sebeș și „se rânduește o nouă restaurațiune”, conform dorinței și a populației românești.

În viața familiară Nicolae Lazar n'a avut noroc de fericire. Ca învățător în Rășinari se căsătorește 1843 cu Ecaterina Ștefan din Lancrăm. Cu aceasta a trăit în continuare, pricină, căci fiind femeie impulsivă nu se împacă cu preocupările intelectuale ale soțului ei. În 1844 i-se naște singurul copil Dionisie, care moare la vârsta de 15 ani ca elev în clasa a 5-a a gimnaziului

La Botezul Domnului

în Basarabia

Cuvântul Regal a răsunit din nou, cu o firească măreție, în ziua de Bobotează la Chișinăul basarabean.

Inconjurat de înalți demnitari ai țării, M. S. Regele însoțit de Maria Sa Marele Voevod Mihai, a prăznuit Botezul Domnului în mijlocul soldaților dela granița răsăriteană.

Cuvintele înțelepte ale Monarhului găesc un nou și puternic ecou în simțimentele întregii națiuni.

După sfârșirea slujbei religioase, din catedrala mitropolitană, a fost o mare recepție la comandamentul corpului de armată din reședința provinciei.

Cuvântări omagiale au rostit aici: dl rezident regal al ținutului Nistru, reprezentanții Bisericii, armatei, municipiului și ai minorităților: germană, ucrainiană și rusă.

În numele sfintei biserici a vorbit I. P. Sf. Sa Eftrem Tighineanu, arhiepiscop locot. al Chișinăului și al mitropoliei Basarabiei, zicând:

»Majestate, — În această slăvită zi, când sărbătorim coborârea Dumnezeescului Mântuitor în apele Iordanului, ca să înnoiască firea omenească cea stricată de păcat, Majestatea Voastră a binevoit să coboare cu dragoste și cu bunătate la poporul nostru și să cerceteze aceste laturi ale Țării, nu demult renăscută la viața națională. Un asemenea nobil gest regeșc ne face pe noi, cei dela Nistru, să privim împrejur și în trecut și, cu inimile pline de o nespusă bucurie, să strigăm cu psalmistul: »Ce vom răsplăti Domnului pentru toate câte ne-a dat nou?»

»Călăuziți de credința »câci cu noi este Dumnezeu», Moldovenii dela Nistru sunt fericiti și mândri că pe Tronul Marilor Regi: Carol I, învingătorul dela Plevna împotriva păgânătății, și Ferdinand I, întregitorul de Țară și mântuitorul altarelor noastre sfinte, în aceste laturi moldovenești, stă azi Majestatea Voastră Rege dreptslăvitor, și cea mai sigură garanție pentru pacea noastră înlăuntru și la granițele Țării; și, prin smerenia mea, Vă exprimă, laolaltă, cler și popor, omagii de profundă recunoștință, de neclintită ascultare și de neșărmurită iubire...»

Răspunsul M. Sale Regelui e următorul:

Domnilor,

Cu adâncă bucurie în suflet am găsit nimerit că această serbare a Botezului Domnului să o petrec în

mijlocul ostașilor păzitori ai granițelor noastre răsăritene, și în același timp să-Mi prilejuesc puțința de a veni astăzi în această cetate basarabeană.

Sentimentul pe care îl am totdeauna, când pășesc pe această bucată de pământ dintre Prut și Nistru, este că nu vin într-o țară realipită României, ci vin într-o țară care a fost, este și va fi totdeauna pământ românesc.

Urmele marilor Voevozi, — la Cetatea Albă, Hotin, Soroca și câte altele, — sunt pilde vii ale acestui trecut și sunt cheazăii sigure ale viitorului.

Cetățile care au fost, acum veacuri, străjuitoare efective ale unei granițe, în sufletul nostru al tuturor, și al celor de aici și al celor din alte părți ale pământului românesc, trebuie să însemne astăzi străjuitoare morale a ceea ce este și va fi veșnic românesc.

Sentimentele cu care am fost primit și în trecut, — dar mai ales astăzi, în aceste clipe de grea cumpănă pentru lumea întreagă, — sunt pentru Mine o încurajare; sunt pentru Mine, pentru toți conducătorii acestui Neam și pentru oștirea Mea, un imbold cât se poate de puternic, ca fiecare să-și facă pe deplin datoria sa.

Cuvintele pe care Mi le-au adus și minoritățile din această parte a Țării, M'au mișcat. Sunt extrem de mișcat de a putea auzi, prin glasul lor, că sunt mulțumiți și că au gândul atât de frumos și de deștept, de a a face parte, trup și suflet, din entitatea românească, păstrându-și graiul și credința lor.

Acest gând, de a forma cu toții un Neam, supus unui singur crez, unei singure dorințe, unei singure hotărâri, este acela care va putea, contra oricărui dușman și contra oricărei vitregii, să ne întărească mai mult, să ne facă mai uniți, să ne facă mai puternici.

Acest gând al Unirii tuturor puterilor românești, — oricare ar fi obârșia lor, — este un gând care Mă muncеște an de an și care, pe zi ce trece, am bucuria de a vedea că se împlinește.

Cântecele vechi ale poezilor noștri, în care atât de frumos se spune cum dușmanul nu poate răzbate acolo

din Sebeș. Nici copilul acesta n'a putut înlătura discordia dintre cei doi soți. În Iunie 1853 Ecaterina își părăsește bărbatul, iar în 8 April 1854 cere prin avocatul Karl Guist din Sibiu ca judecătoria să-i acorde spese de întreținere și o despăgubire de 85 fl. 20 cr. Lazar se apără cu avocatul Poleschensky. Judecătoria din Sibiu respinge acțiunea Ecaterinei și o obligă la suportarea speselor, pe motiv că și-a părăsit bărbatul și nu sunt divorțați legal. Pentruca să poată fi reprimată în casa soțului, să se adreseze forurilor bisericesti cari sunt chemate să-i împace.

Împăcarea nu s'a putut realiza, ci soții s'au divorțat și în calea legală. Ecaterina a trecut în România și a intrat călugăriță în mănăstirea Pasărea. Nicolae Lazar rămâne cu copilul până îl pierde și pe acesta, ducând apoi o viață de adăvărat sihastru, până când închide ochii în 5 Februar 1888. **Dr. Seb. Stanca**

Cea mai scumpă carte în toată lumea este Biblia-Gutenberg de 42 șire, care aparținuse unei mănăstiri din Carintia. Înainte de câțiva ani Biblia aceasta fusese cumpărată de un bibliofil din New-York cu 330 mii de dolari; mai târziu a trecut în proprietatea Statelor Unite pentru suma de 1.5 milion dolari. Azi se păstrează la Washington.

Despre muzica Bizantină grecească

(anul 325, d. Hristos)

de Diacon OCT. LIPOVAN
profesor de cant și tipic Arad

Despre muzica antică, în raport cu cea medievală, se poate spune puțin. Pentru o explicație cât mai reușită referitor la arta sunetului medieval, în lipsă de material de muzică cultă sau sacră, sântem nevoiți a ne orienta înspre muzica populară profană. Cauza că ne lipsesc date, o vedem în curentul creștin care a biruit în lupta ce s'a dat între era păgână și creștină, luând directivă un curent muzical bisericesc, ivindu-se melodii noi, din timpurile apuse ale mediului antic sau medieval.

Din cele mai îndepărtate timpuri știința a sprijinit arta muzicii ca o sinceră expresie a sufletului, pentru aceea biserica a cultivat-o în domeniul său specific.

Muzica bisericască ortodoxă de azi trăiește toate formele melodice și recitative ale muzicii bizantine, cu toate că a suferit o influință teoretică din școala antică grecească, aceasta o vedem în Oxyrkychos papirus ca document. Tot de aici vedem cum proza a avut su-

unde este unire, trebuie să fie veșnic în sufletul tuturor Românilor.

Acestea nu sânt cuvinte, ci trebuie să fie fapte; fapte hotărâte ale tuturor celor cari își iubesc Patria și cari vor în sufletul lor, ca granițele veșnice ale României să nu fie niciodată cotoprite. Căci numai prin unire, — unire în gânduri și simțiri, cum spune poetul, — numai așa Țara va fi veșnică și hotărât apărută.

Vorbele pe care le-am auzit astăzi aci, îmi dau încredere. Sunt sigur că toți cei cari trăesc în această parte

a Țării, — și alături de ei Românii din întreaga Țară, — păstrează în sufletele lor aceeași hotărâre a Unirii, această unire în gânduri și simțiri, care este fapt împlinit, — fapt care nu va putea fi niciodată știrbit de pe fața pământului românesc și din sufletele tuturor Românilor.

Cu acest gând să ne oțelim deci sufletele noastre. Oștirea Mea să se simtă și ea oțelită, că niciodată un dușman nu va putea pune piciorul pe ceea ce este sfânt și veșnic românesc. (Urale prelungite, ovațiuni).

Preotul și sănătatea poporului

Asigurarea socială parohială

Desigur că dacă Samarineanul milostiv s'ar fi mulțumit să spele și să lege ranele celui căzut între tâlhari, milostivirea lui n'ar fi fost deplină și, în cazul de față, aproape zadarnică. Pentru că rănitul era atât de slăbit, încât nu se putea mișca deloc. Afară de asta n'avea hrană și n'avea nici bani.

Deci dacă samarineanul l-ar fi lăsat acolo, chiar cu ranele legate, el totuși ar fi murit după câteva zile. Dar Samarineanul, cu adevărat milostiv, și-a dat seama de acest lucru, și inima lui plină de milă și dragoste n'a putut sta la îndoială despre ce are de făcut. A înțeles că nu-l poate lăsa aci în mijlocul câmpului. Îndată a făcut planul să-l pună pe asinul săn și să-l ducă undeva la o casă de oaspeți spre a fi îngrijit. Așa îi spunea dragostea și mila inimii lui.

Ar fi putut totuși să-și zică: bine, îl voi duce eu de aici, dar nu pot să plătesc pentru el la casa de oaspeți, iar el n'are niciun ban. Nu sunt eu dator să-i plătesc spesele de leuire. Destul că-l duc de aici și nu-l las să moară cu zile. Dar cine-l primește spre îngrijire dacă nu voi plăti eu pentru el? Atunci ce e de făcut? Să-l las aici?

Îată situația în care se vor găsi mulți samarineeni milostivi prin satele noastre. Samarineanul din pilda Mântuitorului a avut de plătit numai pentru un singur bolnav. Dar lucrarea samarineană de azi dela sate ar trebui să plătească pentru mulți săraci pe cari nu-i poate lăsa să moară cu zile fără a-i duce la doctor sau la spital. Ba sunt mai mulți la sate cari chiar dacă au ce mânca și cu ce se îmbrăca, totuși n'au 500 lei când dă o boală peste ei să plătească un medic și medicamente. Și pentru că bolnavul n'are bani și n'are nici de unde a se împrumuta imediat, îl

va lăsa preotul să moară aci, în câmpul pustiu, al sărăciei și neștiinței? Ce va face inima părintească a preotului în asemenea cazuri? El va împrumuta și va ajuta pe unul, pe doi, dar de multe ori nu va avea de unde să ajute pe toți nevoiașii. Și atunci ce este de făcut?

Îată, la lucrul acesta m'am gândit mult și m'am frământat să găsesc o soluție potrivită și ușor de realizat. Și n'am găsit nimic altceva de făcut, decât că preotul trebuie să-și organizeze enoriașii într-o *asociație de ajutor mutual în caz de boală*, după modelul *asigurărilor sociale muncitorești*. Apoi m'am gândit mai departe cam cum s'ar putea înfăptui acest lucru la sate. Căci aici trebuie avut în vedere anumite situații speciale. Anume sătenii nu primesc leafă lunară ca să li se poată face rețineri pentru asigurarea socială. Și nici nu-i poți obliga pe toți să se asigure pentru cazurile de boală. Ci trebuie mai întâi să-i convingi despre utilitatea asigurării și să-i determini să îmbrățișeze ideea asigurării cu toată inima, ceea ce nu e tocmai ușor, cum s'ar părea. O lege a asigurărilor țărănești pentru cazurile de boală ar rezolva în mare parte marea problemă a apărării și înăririi sănătății poporului nostru.

Dar până va veni legea asigurărilor țărănești, preotul nu trebuie să stea pe loc, ci trebuie să lupte pentru realizarea asigurării sociale parohiale în parohia sa. Anume pentru a isbui în această frumoasă întreprindere samarineană îți trebuie un anumit număr minim de asigurați, cu ale căror cotizații să poți face față scopului urmărit, altfel ideea poate fi ușor compromisă și sătenii te părăsesc îndată.

Deci trebuie lucrat cu chibzuială, cu tact și cu răgaz, căci sătul de minciunile demagogiei democratice din tre-

cut, săteanul e foarte bănuitor și neîncredător față de orice nouă inițiativă. De altfel, o spun dela început, această neîncredere, amestecată cu oarecare neînțelegere a lucrului, — e singura piedică mai serioasă în calea realizării asigurărilor sociale la sate.

Preotul trebuie să știe acest lucru, atunci când ia această minunată inițiativă de a organiza ajutorul mutual în caz de boală. De aceea grija lui trebuie să fie mai întâi la această neîncredere pe care el trebuie s'o doboare din inimile sătenilor.

La început e bine să anunțe ideea ajutorului mutual, într'o predică bine documentată, pornind, de pildă, dela pericopa Evangheliei cu învierea tinărului din Nain, care a murit cu zile poate pentru că nu a fost leuit la vreme, din lipsă de bani. Apoi trebuie stăruit asupra marelui preț al sănătății din punct de vedere creștin și social. Iar în concluzie să propună enoriașilor organizarea unei tovărășii parohiale cu o cotizație lunară de 2—3 lei de persoană. Din banii strânși dela 1000 persoane se pot ajuta lunar 5—6 bolnavi plătinându-li-se medicul și medicamentele necesare, dela caz la caz.

După ce le-a anunțat propunerea în felul acesta, în linii mari, să lase poporul s'o frământă, s'o judece. Preotul doar să se informeze despre obiecțiile ce se aduc. Apoi cu prima ocazie să vorbească iar poporului despre propunerea sa, aducând lămuriri noi și combătând criticile ce s'au adus. Acum trebuie stăruit asupra neînsemnatei sume de 2 sau 3 lei, cotizația lunară de persoană care se asigură de ajutor în caz de boală, adică 10—15 lei de familie, față de marele folos, putând fiecare să consulte un medic și să aibă medicamente în mod gratuit în caz de boală. Ajutorul se va stabili în regulamentul asociației de asigurare, după categorii și cazuri.

După ce vede că ideea a început să câștige aderenți, preotul poate să înceapă înscrierea de membri, spre a vedea la cât se ridică numărul lor. Odată începută înscrierea de membri, preotul să anunțe în fiecare Duminică numărul și numele celor înscriși, în scop de propagandă și îndemn pentru ceilalți. În sfârșit, după ce crede că numărul înscrișilor e suficient pentru a începe opera samarineană, preotul va convoca o adunare generală a membrilor, care să voteze statutul și regulamentul asociației și să aleagă comitetul de conducere, fixând și normele de lucru imediat. Casierul va începe imediat încasarea cotizațiilor, pornind din casă în casă. Și astfel minunata lucrare de

ajutor va putea începe cu mult folos pentru cei nevoiași, ca și pentru cei mai cu stare.

Eu aici nu pot să dau decât ideile generale în această chestiune, rămânând ca pe scheletul lor să se întocmească statutul și regulamentul, care ar fi bine să fie același pentru toată țara, alcătuit de autoritățile în drept.

Voi mai adăoga doar câteva propuneri. Mai întâi socotesc că statutul trebuie să ferească pe preot de a se putea amesteca în administrația banilor asociației, spre a fi scutit de orice bănuială și suspiciune din partea sătenilor. Asta atât pentru prestigiul preotului, cât și pentru prestigiul și bunul mers al lucrării samarineane. Preotul să nu poată fi decât doar membru în comitetul de conducere, președinte alegându-se săteanul cel mai de vază și nume bun, iar casier să fie episcopul sau alt sătean demn de toată încrederea și care să știe să poartă socotelile în bună rânduială.

Pentru îndeplinirea scopurilor ei, asociația aceasta samarineană parohială trebuie să-și întemeieze de îndată o mică farmacie proprie, dela care asigurății să primească oricând și gratuit mici cantități de antiseptice, purgative, vată, aspirină, etc., pentru nevoile zilnice. Desigur că farmacia aceasta, cu care s'ar putea contopi și farmacia parohială, trebuie administrată de preot. De asemenea cred că ar fi bine să se prevadă în statut ca pe lângă cotizația lunară fixată pentru fiecare membru, să se mai prevadă câte 1 leu de persoană asigurată, pentru cazul că un asigurat are nevoie de o operație costisitoare și deci trebuie să i-se dea un ajutor mai mare ca de obicei.

În sfârșit spre a feri comitetul de orice bănuială și părtinire, e bine ea să se stabilească în regulamentul sumele fixe pe cari au dreptul să le primească membrii în caz de boală grea, care necesită îngrijirea unui medic și cumpărarea de medicamente, și o altă sumă mai mare pentru cazurile cari cer internarea în spital. Deci ar trebui să se stabilească două sau trei categorii de bolnavi, cari după gravitatea boalei să primească ajutorul. Iar pentru stabilirea categoriei în care poate să intre un caz oarecare, trebuie să se strângă comitetul asociației și să hotărască fără părtinire.

În felul acesta preotul ar putea soluționa și marea problemă a ajutorării sătenilor săraci, în caz de boală. A ajuta pe săteni să-și caute boala, și să-și trateze din vreme, este cea mai înaltă, dar și cea mai necesară operă pentru apărarea și păstrarea sănătăți

prema importanță, fiindcă melodia a fost considerată ca o augmentare; iar scheletul, cu intervalele ei, caracteriza un expresivism cu melodii ale tradiției creștine.

Tot din acest document deducem ce muzică s'a cântat în Alexandria, observându-se din artele ei influința helenistică. Reprezentanții literaturii bizantine din secolul X, XIII și XIV au remarcat forma poetică prozaică a imnelor creștine din era antică, obișnuite și în diferite orașe mari, ca: Alexandria, Antiohia etc. care erau identice cu ale bizantinismului din Constantinopol. Iar, în cât privește influința muzicii evreiești, în evoluția melodiilor creștine, nu avem nicio dovadă de înrudire, fiindcă muzica evree este cu totul opusă melodiilor simple bogate în idei, ce sună în concordantă cu blândețea creștină; iar rulatele, cu cromatizmele lor, nu precizează melodii compacte; din influința muzicii egiptene, care a fost la un nivel superior, s'au influențat superficial, creându-se o muzică sgomotoasă, în raport opus cu inspirațiile și progresele muzicale creștine.

Sfântul Apostol Pavel (catre Efeseni 5, 19) face deosebire între psalmi, laude și cântări duhovnicești; iar psalmii Testamentului vechi cari au trecut la cre-

știni, sânt și azi interpretați în stil recitativ monodic; aceștia nu sânt creația cultului evreesc, fiindcă au formă și mai veche ca dialectul muzical la arabi, perși, babiloni; evreii cei vechi, ca și cei de azi, își schimbau dialectul muzical în cel francez, spaniol, italian, folosind numai reminiscențe cu unele intervale orientale.

Laudele și cântările duhovnicești sânt cântările noastre care s'au născut din mediul creștin străvechi, cucerind muzica răsăriteană într'un dialect ortodox, cultivându-se totodată și partea teoretică cu principiile ei, pentru că mai târziu să se acomodeze la mediul popoarelor cu care conviețuiește.

Bizantinismul muzical, cu influința melodiilor siriene orientale, a creat muzica teoretică helenistică; se amintește de coruri bărbătești, mixte, de copii, care erau unisonice, iar compozițiile de artă profană aveau caracterul motivelor bisericicești, unele cu acompaniamentul instrumentelor, — această muzică a fost reprezentată la curtea imperială, la ocaziuni ceremoniale și artistice.

Un început de artă bisericicească se observă prin modulațiile ce s'au creat din cele 8 glasuri bisericicești, luând un început estetic și serios în evoluția cântărilor. Acest început se evidențiază la

serviciul divin, când după cetirea psalmilor, sau a altor rugăciuni din strane, a urmat corul unison, cântând imne și tropare, iar înțelesul melodic s'a contopit cu înțelesul textului.

Religia grecească a preluat această influință răsăriteană, născându-se cultura bizantină, care este al doilea așezământ oriental.

Mai târziu, influința răsăriteană a îndepărtat tot mai mult melodiile helenice dela curtea imperială, cât și din biserică, până la apariția sfinților: Vasile cel Mare din Capadochia și Ioan Gură de Aur din Constantinopol în secolul al IV-lea, cari au compus sfintele liturghii pentru toate timpurile și au immortalizat cultul divin liturgic, fixându-se cântările nu numai pentru greci, ci pentru toată ortodoxia din Asia, Africa și Europa de răsărit.

Muzica antică și medievală a fost mai mult vocală. Grecii antici s'au folosit și de instrumente, cum a fost: chitara și fluerul. Un instrument bizantin de mare viitor, orga, care are însușirea de a imita într'u câtva vocea omenească, a avut rol important în viața muzicală la curtea imperială. În biserică însă, instrumentele erau considerate ca profane, care micșorează arta muzicală bisericicească ortodoxă a cultului divin.

Un început de semne muzicale la bizantini se evidențiază prin accentul vocalelor, denotă deci importanța limbii, nu cum se obișnuia în antichitate, când pe 2 vocale se cânta continuativ și fără finaluri, care sânt „gargarisme” orientale populare obișnuite până azi.

La cetirea Evangheliei încă s'au folosit semne diferite de cele obișnuite la melodiile glasurilor, iar la curtea imperială, pe lângă imnuri artistice, se mai cântau aclamații împăraților (polihronismos), întocmai cum se făcea patriarhului în biserică (euphemesis), începând cu împăratul Ioan Paleologos în secolul al XIV-lea și patriarhul Iosif, a rămas în tradiția cultului ortodox până în ziua de azi.

Ca întregire referitor la dexteritatea maestrilor de instrumente muzicale sub era bizantină amintim: erau lei de bronz, ca decor în sala imperială, în dreapta și stânga tronului și spre surpriza solilor barbari, se mirau de vocea leilor ce era redată aproape în mod natural.

Biserica ortodoxă păstrează aproape neschimbat amintirea cântărilor în cărțile bisericicești, începând cu evangheliarionul, psalterionul, octocheos, hiermologhionul, care conține modelul ritmic al troparelor și a pesnelor, împreună cu semnele melodiilor.

poporului și nimeni ca preotul nu are chemarea și posibilitatea să săvârșască acest mare bine.

Incepând cu descoperirea bolnavului, și sfârșind cu înlesnirea sau chiar gratuitatea tratamentului medical, preotul devine un adevărat Samarinean milostiv, așa cum l-a descris Mântuitorul, Marele Samarinean al lumii, — și un adevărat părinte al enoriașilor săi. Doar puțină osteneală a dragostei, voință caldă de a face binele, și atâtea lucruri de înaltă faptă creștină și națională, poate săvârși preotul în saul său.

Instituția asigurărilor în caz de boală se poate realiza cu ușurință chiar în satele mai mici. Căci cum spuneam mai înainte, cu o cotizație de numai 2 lei lunar de persoană, adică 10 lei de familie cu 5 persoane, 120 lei pe an, e destul dacă se înscriu la asigurări 1000 persoane, adică 200 familii. Întreprinderea va reuși mai bine dacă numărul asiguraților e cât mai mare.

Preotul va înfăpșina, desigur, și greutatea, dar conștient și entuziasmat de sfânta lui misiune, preotul nu va da nici un pas înapoi.

Preot Nicolae Vonica

Fiedler

Sub acest titlu, dl Nicolae Iorga semnează în „Neamul Românesc” din 24 Dec. a. tr. următorul articol:

„După treizeci de ani de activitate politică sub bunul regim românesc, care i-a îngăduit ce nu s'ar fi tolerat supt nici o altă stăpânire, și episcopul s'a folosit larg de această îngăduire, Fiedler, păstorul turmei sale catolice dela granița de vest a unei țări pe care o doria mutilată, e lăsat să plece fără nici o jignire, în ciuda învinuirilor pe care le-a provocat, și se va bucura de pensia cuvenită meritelor sale.

Lucrând, așa cum a făcut, fără a căuta să simuleze, ca alții, sentimentele pe care nu le-a avut, acest prelat și-a călcat o îndoită imperioasă datorie.

Catolicismul e internațional. Cum o spuneam cândva unui alt episcop, părintele Majlath, neam de voevod ardelean, care însă avea altă creștere și alte mijloace de dibăcie, cineva poate, și trebuie, să aibă pentru neamul său sentimente cari sânt firești, dar nu poate da dovadă de dănsese de pe scaunul episcopal. Cu atât mai puțin să joace un rol de protivnic cărmuirii dela Dumnezeu și de conspirator. Roma e singura care-l poate orienta, și am văzut episcopi români uniți, cari, după recomandarea Sfântului Scaun, s'au abținut dela încoronarea regelui Ferdinand. Dar Roma n'a putut da episcopului Fiedler anume învățături.

Iar, dacă e vorba de nația căreia-i aparține, vorbitorul de ungurește Fiedler e șvab curat. Aparține aceluși grup german de pe la Satu-Mare, a cărui recunoștință față de statul român, care l-a restituit rasei sale, trebuie să fie veșnică.

Acesta e omul care se duce, și de sigur cu mult prea târziu.”

Mult timp a trecut până s'au explicat semnele vechi bizantine, care nu aveau de scop să precizeze înălțimea sunetului, ci mai mult a arăta mersul melodiei; — aceste semne, fiind legate și de numărul cuvintelor și al vocalelor, au redat accentul corect și făceau textul cât mai înțelegibil.

Acest început de semne a cântărilor a pus baza la progresul care a dat o bogată literatură muzicală civilizației de azi. In ceeace privește aplicarea textului pe glasurile bisericesti, educația instructivă se făcea prin memorizare, ca și azi. Glasurile bisericesti sau tipurile tonale au păstrat atunci ca și azi două sau trei fraze melodice, având finaluri corect conduse pentru redarea textului cât mai la înțeles.

Averile bisericesti din Bucovina, Cernăuți, Editura Mitropoliei Bucovinei, 1939; pg. 112+18 planșe.

Acest studiu monografic apare într'un timp cum nu se poate mai potrivit. Multe priviri s'au îndreptat în ultima vreme — cu oarecare invidie — spre acel Fond bucovinean, alcătuit din daniile neprecupețite ale voevozilor români, și mulți l-au socotit ca drept o ilegalitate tocmai pentru că se află sub chivernisirea bisericii.

Studiul pe care-l prezentăm — vestitor al monografiei Fondului ce se întocmește, — ne arată succint dar bogat în informații, toate fazele prin care a trecut Fondul dela înființarea lui prin decizia curții aulice, din 29 Aprilie 1786, atât sub stăpânirea austriacă, precum și sub cea națională.

Astăzi Fondul bisericesc al Bucovinei este așezat sub o temeinică organizare și întreaga lui avere patrimonială a fost în anul 1939 în valoare de 2.010.572.955 lei.

N. T.

INFORMAȚIUNI

Ajutoarele de sărbătorile de Crăciun, distribuite, cu largă mână și dragă inimă, familiilor lipsite ale ostașilor străjuitori dela granițe, au arătat mai mult ca altă dată grija caldă și părintească a bunilor noștri creștini din întreagă țară. Ajutoarele oferite sânt cu atât mai semnificative, cu cât în același timp însuși Suveranul a împărțit ostășimea de pe zonă cu numeroase daruri de sfintele sărbători.

S'au trimis ordine tuturor autorităților chemate, prin care sânt oprite secheștrările lucrurilor casnice, dela familiile concentraților, pentru orice fel de datorii către stat și către comună. — O măsură umană, ce s'ar putea întinde și asupra altor cetățeni cari n'au altă avere decât lucrurile din casa omului sărac.

Moartea unui luptător ardelean. Organizatorul corpului de voluntari în marele război trecut și președinte al Uniunii foștilor voluntari români, Dr. Victor Deleu, fost deputat și primar al municipiului Cluj, a trecut la cele veșnice, în vârstă de 63 ani, în orașul Cluj, unde a fost înmormântat în 3 l. c. cu onorurile cuvenite luptătorului naționalist. Eternă să-i fie pomenirea!

Cantine. Ni se comunică din Făgăraș, că Societatea femeilor ortodoxe de acolo a înființat trei cantine pentru 150 copii săraci ai școalelor primare din localitate. Faptul grăește pilduitor.

Protest. Cele două biserici reformate din Statele unite au publicat un protest contra trimiterii unui reprezentant al dlui Roosevelt pe lângă Vatican, fapt care este calificat „contrar spiritului american”.

ȘTIRI LOCALE

Predică în catedrala din Sibiu. Duminecă, în 14 Ianuar 1940, va predica părintele consilier Sp. Cădea.

În Sibiu s'au înregistrat, pentru anul trecut 1939, următoarele cifre, cum arată Oficiul stării civile: nașteri 1369, căsătorii 464, cazuri de moarte 748. Numărul nou născuților întrece pe al morților cu 621.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Număr jubilar. A apărut *Învățătorul Bănățean* ca număr închinat memoriei Episcopului Ion Popasu, protopopului Ion Tomici, arhierului Filaret Musta și întemeetorilor celei mai vechi organizații învățătoresci din țară: „Reuniunea învățătorilor din Eparhia Caransebeșului”. Tip. Națională, Lugoj, 1939. Pag. 260. — Învățătorimea de pe plaiurile Severinului a avut bunul și folositorul gând să scormonească, din vremile trecute, pagini de fapte și vrednicii uitate și să le prezinte publicului într'un mănunchi din cele mai interesante. Ele se vor citi negreșit cu multă plăcere de toți doritorii de a cunoaște amănunte din viața și opera bărbaților cari au trăit pentru luminarea neamului din acele părți binecuvântate ale pământului românesc.

Volumul învățătorilor bănățeni aduce, în acest scop, contribuții prețioase, semnate de dnii: Dr. C. Corneanu, Dr. G. Dobrin, E. Hodoș, A. Moacă, G. Bălțeanu (versuri), C. Rudneanu, N. Tomici, Șt. Drăgulescu, P. Jumanca ș. a.

Apel

Dupăce din mijloacele municipiului Sibiu nu se pot acoperi îndeajuns ajutoarele neapărat de lipsă pentru familiile celor concentrați în zonele de pregătire pentru apărarea patriei, în urma inițiativei luate de primăria Sibiu, se face apel la simțul de jertfă și la patriotismul cetățenilor sibiieni, să contribuie cu *obolul* lor, fiecare după putere, în mod benevol.

În vederea acesteia se invită toți membrii *Asociației pensionarilor publici din Sibiu*, să se prezinte cu începere dela 12 Ianuarie până la 20 Ianuarie a. c. fiecare la primăria municipiului Sibiu, camera Nr. 3, etajul I, între orele 10—13, iar Marți și Vineri și după masă între orele 4 7, unde să se declare fiecare pensionar și să semneze în registrul pensionarilor: ce sumă dorește să contribuie lunar în acel scop nobil și salutar.

Sibiu, 9 Ianuarie 1940.

Dr. V. Bologa m. p. Eugen Koch m. p.
președinte secretar II

Nr. 781/1939 Prot. (4) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a **Dălja-mare**, protopopiatul Jiu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Adăul și stola, obișnuite în protopopiat.
3. Locuință cu grădină.
4. Incălzitul în forma uzitată în regiune.
5. Arenda pășunii parohiale și a cimitirului confesional.

Cererile de concurs, însoțite de încuviințarea de candidare dela Prea Ven. Consiliu arhiepiscopesc și de actele prevăzute în regulamentul pentru parohii, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Jiu, cu sediul în Petroșani, în termenul fixat.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau de sărbătoare, în parohie, pentru a sluji, predica și cânta în biserică și pentru a fi cunoscuți de credincioși.

Oficiul protopopesc ortodox român Jiu, în înțelegere cu consiliul parohial.

Petroșani, 20 Decembrie 1939.

Ion Duma
protopop

Nr. 1105/1939 (3) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de cântăreț bisericesc, strana II-a, dela parohia de clasa I-a **Miercurea-Ciuc**, protopopiatul Oituz, în conformitate cu ordinul P. V. C. Nr. 7833 și 13.158/939 Bis, se publică concurs cu termen de 30 de zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat în sumă de 1673 lei lunar, cu începere dela 1 Ianuar 1940, după detragerea reținerilor legale.
2. Venitele stolare cuvenite dela strana II-a.

Vor fi preferiți cântăreții cu aptitudini muzicale, în stare să conducă corul sfintei biserici.

Cererile de candidare, însoțite de actele cuvenite, se vor înainta în termen oficiului protopopesc Oituz, la Poiana Sărată, județul Treiscaune, iar concurenții cu preavizul acestui oficiu se vor prezenta în parohie spre a face cunoștință cu membrii consiliului parohial și credincioșii.

Dat în ședința consiliului parohial ortodox român din Miercurea-Ciuc, ținută în ziua de 1 Noemvrie 1939.

Pr. Ioan Borcan

preș. cons. parohial.

Ioan Rafiroiu
protopop

(2) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Hălchiu**, din protopopiatul Brașov, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela întâia publicare în Tel. Român.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salarul dela stat.
2. Sesiune parohială, în suprafață de 24 jug. arabil și fâneaț.
3. Locuință în natură cu dependențe.
4. Stola uzitată în parohie, precum și dela fiecare familie plată anuală lei 50, iar dela văduve 25 lei.

Cererile de concurs, însoțite de documentele necesare și de încuviințarea P. V. Consiliu arhiepiscopesc de a concura, se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român Brașov, în termenul fixat.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'o zi de Duminecă sau sărbătoare în parohie, spre a sluji, cânta și predica în biserică, pentru a fi cunoscuți de credincioși.

Brașov, la 18 Decembrie 1939.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial.

Dr. N. Stinghe
adm. protopresbiteral

Oficiul protopopesc ort. român Deva
Nr. 490/1939. (5) 1—3

Concurs

Se publică concurs pen'ru întregirea parohiei vacante de cl. III-a **Bam-potoc**, cu filia Chimindia, din protopopiatul Deveii, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post:

1. Salarul dela Stat.
2. Chirie dela parohie și filie pentru locuință.
3. Lemne pentru încălzit, din pădurea bisericii.
4. Una măsură a 30 litri porumb dela cca 130 familii din materă și dela cca 50 familii din filie.
5. Stola obișnuită în tract.

Cererile de concurs, cu toate actele inclusiv încuviințarea specială din partea P. Ven. Consiliu Arhiepiscopesc, se vor înainta oficiului protopopesc, în termenul indicat.

Candidații se vor prezenta apoi, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, într'una din Dumineci sau Sărbători, la biserică, spre a face cunoștință cu credincioșii.

Deva, la 22 Decembrie 1939.

Teofil Chiffa
protopop

Nr. 435/1939 (101) 3—3

Concurs

Se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român, pentru întregirea parohiei vacante **Hașdău**, cu filiile **Dobâca și Goleș**, din protopopiatul Hunedoara.

Venitele parohiei:

1. Locuință parohială corăspunzătoare.
2. Câte 2 măsuri porumb nesărâmat (măsura a 30 litri), sau prețul de piață al unei măsuri de porumb sfărâmat, dela fiecare familie din materă și filii.
3. Stola obișnuită în parohie.
4. Salarul dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta oficiului protopopesc ortodox român al Hunedoarei în termenul indicat.

Candidații vor anexa la cererea de concurs și concesiunea dela P. V. Consiliu Arhiepiscopesc, că pot candida la această parohie.

Candidații se vor prezenta, cu încuviințarea prealabilă a oficiului protopopesc, în vreo Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de către parohieni.

Hunedoara, 21 Noemvrie 1939.

Oficiul protopopesc ortodox român al Hunedoarei în înțelegere cu consiliul parohial.

Nicolae Suciu
protopop